

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Tractatus Primi Pars I. de Servitutibus Prædialibus, Usufructu, & utroque Retractu, Pars II. de Emphyteusi, Pars III. de Locatione & Conductione

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1691

Disc. XLVII. Cusentina affictus. De locatione alicujus Universitatis bonorum facta ad triennium sub pacto, ut locatore inveniente quandocumque meliorem oblatorem, liceret illum admittere, & à ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74102](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74102)

His tamen non obstantibus, contrarium censui
 7 de jure verius, quoniam juxta litteralem disposi-
 tionem *text. in l. 2. ff. eodem tit. de in diem additio-
 ne*, communis & recepta distinctio est, de qua cæ-
 teris relatis *Hermosilla & Capone ubi supra, Larrea
 decis. 83. num. 4. Castill. lib. 5. controu. 109. nu. 4.
 ac etiam Rota decis. 21. apud. Post. de subhasta.* quod
 aut tale pactum adijcitur per viam conditionis, &
 tunc procedant jura superius pro ratione dubitan-
 di allegata; Aut per viam modi, & tunc secus, ex
 ea clara differentia ratione, quod quando procedi-
 tur per viam conditionis, contractus adhuc reman-
 et imperfectus, unde propterea venditoris reman-
 et periculum, quod hoc medio tempore contin-
 geret, & consequenter ejusdem esse debet emolu-
 8 mentum fructuum, cum istæ sint sequelæ invicem
 connexæ dominij, ut bene istas duas sequelas si-
 mul connexas ponderat *textus in d. l. 2. ff. de in
 diem additione, ubi glos. verbo & periculum* plura
 adducit jura concordantia, dictamque rationem
 non translata dominij bene ponderat *textus in l. ff.
 ex duobus c. 5. sed & Marcel. ff. eodem titulo in fine.*

Quod in proposito distinguendi conditionales dis-
 positiones à modalibus habemus in jure frequens,
 quoniam ubi dispositio est conditionalis per viam
 conditionis suspensivæ, ista impedire dicitur per-
 9 fectionem actus, & acquisitionem dominij, seu
 translationem juris, ideoque ejus purificatio tollit
 potentiam acquirendi, seu jus querendum, cum
 talis conditio se opponat principio acquisitionis;
 E converso autem ubi est modalis, continens con-
 ditionem resolutivam magis quam suspensivam,
 tunc supponitur actus perfectus, cum translatione
 dominij, seu alterius juris acquisitione, quod de-
 inde resolvitur, atque resolutio operatur amissio-
 nem juris quasi, ut de hac distinctione *apud Gra-
 vian. discept. 136. apud Duno. et. decis. 82. Rovit.
 super pragm. in rubr. de gaudicis*, & latè habetur
 actum in *Neapolitana hereditatis pro PP. Congrega-
 tionis Lucensis sub tit. de fideicommissis*, & in deci-
 sionibus in ea causa editis coram *Cerro & Carpineo.*

Qua juris vera & certa theoria sic stante, obser-
 vabam questionem remanere potius facti & appli-
 cationis, circa quam in proposita facti specie dicen-
 dum videbatur, quod versabamur potius in casu
 modi seu conditionis resolutivæ, utpotè adjectæ à
 parte postea, atque post jam cœptum & effectua-
 tum contractum, quam à parte antea juxta com-
 munem distinctionem, cum qua una species con-
 ditionis ab altera discernitur etiam si verba aliud
 importarent, ut apud proximè allegatos,

Omnisque penitus difficultas de plano cessare
 videbatur ex facto, stante dicto pacto expresso
 translationis omnium casuum ad damnum & peri-
 10 culum conductoris, cum ita data ista sequela domi-
 nij dare oporteat alteram connexam fructuum,
 ideoque perneccesse dicendum est pactum adjectum
 esse per viam modi, ac præsupponere perfectionem
 contractus ex deductis *apud Castill. cap. 109. nu. 4.*
 Esset enim alias dare contractum leoninum tam à
 positivo, quam etiam à naturali jure damnatum,
 ut unus contrahentium subjectus remaneat damno
 absque spe lucri, alter verò sit certus de lucro abs-
 11 que periculo damni *ad text. in l. 1. ff. de pactis l. si
 non fuerit §. aristo ff. pro socio cum concordant. apud
 Buratt. dec. 336. nu. 4. & 439. num. 1. & passim.*

Tunc enim aliqua dubitandi ratio cadere posset,
 quando pactum conceptum esset sub conditione
 casuali, vel tali quod ejus purificatio utrumque cō-
 trahentem pariformiter obligaret, secus autem ubi
 Cardin. de Luca de Locat. & Conduct.

facto casu conditioni, sub qua pactum concep-
 tum est, facultativum est locatoris illud exercere,
 itaut eo invito conductor à contractu resilire non
 valeat, cum tunc, etiam in casu, quo de stricta ju-
 12 ris censura id concederetur, permittendum non est
 ratione æquitatis, ac ad evitandam dictam irrationa-
 bilem claudicationem, & leoninam qualitatem,
 ut in proposito juris redimendi vel retrahendi aut
 offerendi, quod etiam accidentale augmentum re-
 sultans ex beneficio temporis seu ex alia causa sol-
 vendum sit, advertitur *disc. precedenti ex Morotio
 de jure offerendi n. 69. cum sequen. Theaur. dec.
 140. de Marin. resol. 91. & alijs ibi deductis.*

Vnde propterea advertendam, pactum prædi-
 ctum omnino intelligendum esse directè & pro ar-
 bitrio boni viri, quatenus scilicet melior oblatio
 13 superviniret intra breve tempus & quasi re integra,
 ita & taliter quod adhuc militet eadem incertitudo
 futuræ alex lucri & damni, quam conductor ita
 suscipere dicitur, unde melior oblatio non pendeat
 ab eventualitate, & postquam ob fructuum uber-
 tatem, vel pretij alterationem detectum est con-
 tractum esse lucrosam. Idque non solum respectu
 primi anni nedum incepti, sed etiam penè com-
 pleti cum dicta alex experimento, quo casu vide-
 tur res absoluta, nam etiam quando contractus re-
 solvitur, quia nempe successor particularis non te-
 neatur stare colono cum similibus, adhuc in rusti-
 14 cis id non procedit, quando inceptus est annus &
 res non est integra, quicquid nimis asperè dicatur
 in *Portuen. affectus coram Bichio decis. 170. & 175.
 par. 11. rec.*

Sed etiam respectu totius triennij, dum non
 agebatur de locatione unius prædij uniformem
 15 fructum singulis quibusque annis reddentis, sed de
 locatione universitatis honorum diversæ naturæ &
 qualitatis, & quæ non pariformiter singulis annis
 integrum fructum producant, sed hic est varius
 juxta diversam naturam seu præparationem desuper
 faciendam, tunc enim totum triennium habetur
 pro uno anno, istum regulando, non à cursu so-
 lari, sed ab integra perceptione fructuum, ut cæte-
 ris latè de more collectis habetur in *Tiburtina af-
 fectus coram Corrado decis. 219. par. 10. rec. numer. 7.*
 ubi propterea infertur ad casalia Urbis complexiva
 plurium partium, diversimodè colendarum, ac
 respectivè fructantium singulis annis, quod trien-
 nium, in quo integra recollecta perficitur pro uno
 anno reputatur, ideoque citrà contraventionem *ex-
 travag. Ambrosia de reb. Eccles. non alien.* casalia
 Ecclesiarum locantur ad novennium; Quodque id
 ex dicta ratione proveniat, non autem ex consuetu-
 dine, ut aliqui male opinantur, ut latius in eadem
 decisione; Sed hæc inspectio assumpta non fuit, cum
 ad desuper respondendum requisitus non essem,
 quoniam conductor huic juri quamvis aliàs sibi
 competentem cedebat.

TYBURTINA

AFFICTUS

CALCAREARUM

PRO

NICOLAO NALDO

CUM

DUCE AQUÆPARTÆ.

*Discursus in congressu pro directione.*De eadem materia de qua supra *disc. 43. An.*

G 2

scilicet